



טלפונים 050-822-1537 02-566-1962 רחל אמנו 47 ירושלים 93228  
email [info@beith-din.com](mailto:info@beith-din.com) ד"א

## בית הדין לענייני עם ומדינה בחסות הסנהדרין

### בענין שכונת מצפה שלהבת שבחברון

ניתן במעמד צד אחד: העותר הרב ישראל שליסל  
עד להחלטה שתינתן לאחר שמיעת הנתבעים

ביום ג' כ"ד בטבת, תשס"ו הופיע בפנינו הרב ישראל שליסל המתגורר עם משפחתו בחברון עיר האבות, בשכונת מצפה שלהבת, שהשלטונות החליטו לפנותה. העותר פנה לבית הדין בשאלת המעמד החוקי של מצפה שלהבת להלכה וזכויותיו בדירתו שבשכונה והאם יש צידוק להגן עליהן. זאת לאור העובדה שהמינהל האזרחי תובע מן התושבים לפנות מידית את השכונה. מקור הבעיה, בדרישת עיריית חברון הערבית מבג"ץ להחזיר את החזקה בשכונה לשוכרים הערביים לשעבר, ולהחזיר להם את החנויות שחכרו מהממשל הירדני ומיורשו הממשל הישראלי. בעקבות פניית העירייה הודיע היועץ המשפטי לבג"ץ שאמנם אין בכונתו להשיב את המקום לידי החוכרים הערבים, ואכן קבע, שקרקע השכונה היא קרקע הנמצאת בבעלות יהודית, דהיינו כוללות הספרדים 'מגן אבות'. אך קבע שהיהודים, שיישבו את השכונה פלשו שלא כדין לחנויות שהוסבו למגורים, וגם אם יש בדעתו ליישב את המקום ביהודים הרי שלא בידי אלו שהם בגדר "חוטא נשכר". בהודעתו לבג"ץ קצב היועץ המשפטי לוח זמנים לפינוי השכונה, לפיו עד טו טבת תשס"ו (15 לינואר למניינם) חובה על הדיירים היהודיים שבשכונה לעקור מן המקום. במידה ולא יתפנו מרצונם יגורשו בעל כורחם עד לתאריך יז שבט תשס"ו (15 לפברואר למניינם).

**העובדות שהציג הרב שליסל מעלות את השאלות הבאות:**

- 1) מהו מעמדה החוקי על פי תורה של השכונה מול טענות הערבים?
- 2) האם הגדרת היועץ המשפטי את כניסת היהודים לאתר, כלומר, שכונת שלהבת, היא פלישה אסורה. האם החזרתו לידי יהודים שהם הבעלים החוקיים של המקום, ויישובו מחדש בדרך בה נהגו הופכת אותם לחוטאים, והאם ההגדרה 'חוטא נשכר' תואמת את מעשי תושבי השכונה?

### רקע לפסק הדין:

א. אברהם אבינו, ואחריו, אבותינו יצחק ויעקב אבות האומה קיבלו את ארץ ישראל כמורשה נצחית לזרעם אחריהם לעולם, החל מהברית הידועה כ'ברית בין הבתרים' וכך בבריתות ושבועות שבאו לאחריה. ב. עם כיבוש הארץ בידי יהושע בירושלם וישיבה היתה חברון עירו של כלב בן יפונה. כמו כן הייתה עיר מקלט כאחת מששת ערי המקלט, וכאחת מערי הכהנים והלוויים בארץ, בה החלה מלכות דוד על ישראל. ג. מצווה יסודית בתורת ישראל היא החובה לרשת את הארץ ולשבת בה, כמובא בתורה ובדברי חז"ל פעמים רבות, וכפי שסוכם הדברים על ידי הרמב"ן בספר המצוות, מצווה ד. מכוח מצוה זו עשו יהודים כל מאמץ לישוב את עיר האבות חברון עיה"ק תבנה ותכונן, גם בתקופת הגלות המרה, זאת, כאחת מערי הקודש שבה ישבו יהודים בחירוף נפש מדורי דורות. ד. עם כיבוש חברון ע"י צבא ישראל בשנת תשכ"ז חזרה חזקת עמנו על העיר חברון כבתחילה, כהמשך למתן הארץ לאברהם אבינו ולרכישת מערת המכפלה והסובב לה, וכהמשך לכיבוש יהושע כמצות התורה. ה. מכאן נובעת זכותם המובנת של יהודים לישוב בחברון כמו ברחבי הארץ בגבולותיה האמורים בתורה. ו. קרקעות השכונה נרכשו בידי הרב אלמזרי בכסף מלא וברישום הזכויות בטאבו, זאת, למרות שהם נגזלו לפני כן מעמנו בחרב. הבעלות על הקרקעות עברה לידי כוללות הספרדים 'מגן אבות' שהינה היום בראשות הראשון לציון לשעבר הרב מרדכי אליהו שליט"א והנהלתה. ז. יצוין, כי בפרעות תרפ"ט נרצחו 70 מיהודי חברון לרבות רבים מיושבי השכונה 'מגן אבות', בתיהם נשדדו ויושביהם הוגלו. לאחר תרפ"ט לא יכלו יהודים לחזור לשבת בחברון מחמת הסכנה. העיר עברה לידי הלגיון הערבי לאחר שרצח מאה וחמישים שבויים בגוש עציון. על כך יאמר: הרצחתם וגם ירשתם!

ח. עם שחרור המקום בידי צבא ישראל הסמיכה הנהלת כוללות הספרדים את וועד יהודי חברון לשקם את הריסות השכונה וליישב בהם יהודים.

ט. לאור האמור, שכונת שלהבת שייכת מאז ימי האבות לצאצאיהם, בני ישראל, היינו העם היהודי. על אף הזכות האלוקית חזרה ונרכשה השכונה בכסף מלא, כפי שנהגו אבות האומה בהזדמנויות דומות, כשנאלצו לקנות קרקעות, בהעדר דרך להשיג צדק מן הנוכרים. אדמות השכונה נרכשו מידי בני שבטים ערבים שכבשו את הארץ תוך שפיכת דמי ישראל, ואחרים (צלבנים, תתרים וכו') אשר פלשו במהלך הדורות לארץ ישראל.

י. לפיכך, הן מכה מצות ירושה וישיבה והן מכה הרכישה בכסף מלא, זכויות הבעלות המלאות הן של הכוללות בידי שלווחיה יושבי שכונת מצפה שלהבת. בשלב זה לא ידוע על צידוק כלשהו לפיו תשלל זכות הבעלות והקנין מן הבעלים החוקיים והבלעדיים של השכונה.

יא. לדברי העותר, המינהל האזרחי ושלווחיו העלימו פעמים רבות עיניהם מהתהליך הממושך של גאולת השכונה. הם ידעו על כניסת כל הדיירים שהשקיעו במושכר אותו קיבלו בהסכמת הוועד היהודי ממון רב לשיפוץ ופיתוח. העבודות נעשו בגלוי ובידיעה, בהסכמה שבשתיקה של המינהל ושלווחיו. לפיכך שינוי טעמו של המינהל אינו יכול להתפרש, לכאורה, אלא כשינוי שרירותי שאינו מגובה בצדק כלשהו.

#### **בית הדין קובע:**

א. חל איסור מן התורה, לגרש את תושבי השכונה מבתיהם, והעושה כן עובר על איסורים חמורים.

1. איסור גזל.

2. לא תשיג גבול רעך

3. גרוש היהודים משכונת שלהבת כתוצאה מערעור ערביי חברון מסכן את תושבי חברון היהודים שבעתים, והמסייע לכך עובר על לא תעמוד על דם רעך.

4. כמו כן מסכן את ישראל בהפקעת שכונת ספר, המהווה חייץ מפני אויבי ישראל.

5. פעולה כזו, מהווה חילול השם בעצם הכפירה בבעלות היהודית על הארץ, כנינתת לערעור, בפרט בנסיבות של נכרים הצרים על עיר ספר.

ב. חל איסור על יושבי השכונה לפנות את בתיהם, ודינם ככל אדם מישראל המצווה על מצוות 'וירשתם אותה וישבתם בה' המתקיימת גם תוך כדי מסירות נפש.

ג. לענין הכינוי "חוטא נשכר" ושלילת זכות החזקה בגין זאת מהתושבים היהודיים הנוכחיים:

(1) החוטאים הנשכרים הם הפולשים הנוכרים שפלשו לחברון עיר האבות וגזלו אדמות לא להם.

(2) החוטאים הנשכרים הם הרוצחים אשר רצחו יהודים וגזלו את בתיהם ואדמותיהם.

(3) החוטאים הם אלו המחזקים את הגזלנים ויורשיהם, ובעזות מצח קוראים לבעלים החוקים ושלווחיהם שמימשו את זכויותיהם על פי כל דין בכינוי הכזב 'חוטאים נשכרים'.

(4) נמצא לפי חוות הדעת של היועץ המשפטי, שהתנ"ך וספרי ההסטוריה לא היו לפניו בעת שכתב את דבריו, שיהודים הם החוטאים והשודדים, ואילו הרוצחים הערבים הם הצדיקים.

לפיכך, על היועץ המשפטי להתנצל בפני התושבים היהודים הצדיקים ומוסרי הנפש, על שקרא להם חוטאים נשכרים.

ד. גם אם תוצע פשרה על ידי גורמי השלטון למיניהם, יש להתייחס בזהירות רבה לכל הצעת פשרה. שכן, עד עתה נתגלו הבטחות הממשלה או שלוחיה בנושאים דומים כהבטחות שווא ושקר. זאת, כדוגמת

הסיסמאות: 'לכל מתיישב יש פתרון', או הבטחות בפינויים שהיו בעבר בהסכמה ובהסדרים שהופרו שיטתית. לפיכך, חל על נציגי השלטון, האמור בתהילים: 'אשר פיהם דיבר שווא וימינם ימין שקר'.

מכאן, יש להתייחס בחוסר אימון ובהירות לכל הצעת פשרה, ויש לקבלה רק תוך ערבויות המתקבלות על דעת התושבים. כן יש להזכיר למנהלי משא ומתן על פשרה, כי בגורל החלטתם יש משמעות לכלל ההתיישבות בארץ ישראל.

**לפיכך מורה בית הדין בצו מניעה זה כלהלן:**

**(א) חל איסור על פינוי התושבים היהודים מן השכונה.**

**(ב) בית הדין מתרה בכל שיושיט ידו לגירוש, כי הוא עתיד בבוא היום לעמוד לדין על גזל ועל שאר האיסורים הנ"ל.**

בית הדין יפרסם מראי מקום מתאימים בהמשך.

ובאנו על החתום בשערי ירושלים העתיקה קרית מלך רב, כ"ז בטבת תשס"ו, כחזא הווינא:

ישראל אריאל-אב"ד יהודה אדרי דב מאיר שטיין

הצטרפו לפסק הדין הרבנים – ישי באב"ד אברהם דב בן שור הלל וייס מאיר אברהמי